

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Assertionvm Theologicarvm Sfortiae Pallavicini Sacrae Theologiae Professoris in Collegio Romano Societatis Iesv. Libri Qvinque

Pallavicino, Sforza

Romæ, 1649

Cap. 8. An Christus meruerit per actus pendentes à visione beatifica, & an per obseruantiam mandatorum: vbi qualis fuerit obedientia Christi & de illius impeccabilitate, vel necessitate ad optimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39069

G A P V T VIII

An Christus meruerit per actus pendentes à visione beatifica, & an per obsequantiam mandatorum: ubi qualis fuerit obedientia Christi & de illius impeccabilitate, vel necessitate ad optimum.

20124 **M**eruit Christus per actus pendentes à visione beatifica; alioquin cū non habeat fidē, meruisset per actus pendentes à cognitione imperfectiori, quā sit ea, ex qua dependet meritum purę creaturæ, nullus enim habitus.

bitus nō theologicus, & proinde nō habens pro obiecto formali Deum, est equè perfectus in eodem genere, ac habitus theologicus: at nullus datur habitus intellectiuus theologicus præter fidem, & lumen gloriæ, quorum altera tendit in Deum obscure, alterumclare.

125 Accedit quòd ad perfectam rationem voluntarij requiritur cognosci singula, in quibus est actus, & præsertim cognosci personam ipsius operantis per cognitionē immediatam, & experimentalem, cui substituitur hoc nomen ego vt alibi explicauimus. Et quidem ly ego in Christo dicit substantiā diuinam, ratione cuius verificabatur: Ego, &

Pa-

Pater unum sumus, At cognitio immediata, & experimentalis substantiæ diuinæ non est nisi visio beatifica: ergo ad omnes actus volūtarios Christi præexistebat visio beatifica. Neq. hinc sequitur aliquod absurdum, quasi visio beatifica Christi, vti tendens in omnia futura, iam supponat eorum esse futurum, atque adeo non possit esse principium meriti in ordine ad illa; nam hæc eadem difficultas valet in Deo, cuius cognitio beata sine dubio extēditur ad omnia futura, & tamen est principium omnium futurorum. Sicuti ergo in Deo ponimus varias cognitiones virtualiter in varijs signis, ita in Christo possumus ponere varias visiones
bea-

beatas, aliam quidem primariam, quæ tendat in obiectum simplicis intelligentiæ diuinæ, & in illam scientiam visionis, quæ versatur circa res independenter à meritis Christi; alias verò secundarias dependentes à decretis factis ex Christi meritis, & existentes in varijs signis subordinatis.

126 Neque obstat, hinc sequi charitatem Christi non fuisse meritoriam vt pote quæ necessariò sequitur ad visionē beatificā. Respondemus enim vel hanc necessitatem in beatitatis amandi Deum esse ad quendam actum caritatis primariū dūtaxat, quo beati velint Deo bona necessaria & ea contingētia, quæ nō possunt nō velle, veluti amare illum semper super

per

per omnia &c. vel hanc esse
 necessitatem vagam, & non
 determinatam; siquidem non
 potest Beatus non amare Deū,
 vt sic, potest tamen non ama-
 re illū hoc determinato amo-
 re, quo velit Deo hanc gloriā
 extrinsecā, & hęc obiecta secu-
 daria nō cōnexa cū felicitate
 Dei, neq. necessario volenda ab
 amico Dei. Ceterū quod cari-
 tas beatifica Christi fuerit me-
 ritoria videtur haberi ex S.
 Th. 3. p. q. 19. ar. 3. ad. 1. vbi
 tamen notat hanc vim meri-
 toriā cōuenire illi actui quate-
 nus est actus viatoris, non
 quatenus est comprehensoris.

127 Constat ex Scriptura,
 Christum meruisse per obediē-
 tiam, & per obseruantiam
 mandati. Certum est etiam

eum

eum fuisse impeccabilem saltē
ratione visionis beatificæ. Imò
asserimus eum fuisse impec-
cabilem etiam ratione vnio-
nis cum subsistentia diuina.
Nam per illam vnionem red-
debatur filius naturalis Dei,
ac proinde amicus Dei sūma
amicitia possibili inter Deum,
& creaturas. At quælibet ami-
citia cum Deo constituit ali-
quam impeccabilitatem in
amico Dei. Sed sicut amicitia,
ita & impeccabilitas habet va-
rios gradus. Minima quidem
amicitia est illa quam Deus
habet cum nobis viatoribus.
hec enim neque est indissolu-
bilis pro tempore futuro, neq;
etiam est talis pro tempore
præsenti, vt excludat omnem
offensionem leuem. Imo ne

gra-

grauem quidem offensionem presentem excludit nisi in casu diuiso: nā Deus hic, & nō erat indifferens ad nō habendum illū hominem pro amico si hic voluisset peccare.

428 At amicitia perfecta est talis vt amicus velit efficaciter quantum potest durare semper in amicitia. Item excludit omnem etiā leuem offensionem. Denique non compatitur pro eodem instanti in amico voluntatem indifferenter ad habendum, vel non habendum quantum est ex se alium pro amico. Ideo hæc secunda amicitia est illa, quam habent Beati cum Deo, quæ est essentialiter æterna, & incompossibilis etiam cum peccato veniali, & quæ reddit

los

los impeccabiles non solum
in sensu composito, & impo-
tentia consequenti, sed etiam
in sensu diuiso, & impotentia
antecedenti. Repugnat enim
statui felicissimo Beatorum
quod videant Deū in illo ipso
instanti sic dispositum erga il-
los, vt si vellent peccare, &
euadere eius inimici, non ne-
garet eis concursum ad id fa-
ciendum.

129 Quod si visio beatifi-
ca, multo magis ipsa filiatio
Dei naturalis præstat hanc a-
micitiam perfectissimam. Et
ideo natura humana Christi
non solum in sensu compositi-
to, sed etiam in sensu diuiso
ab vnione hypostatica nõ po-
tuisset peccare simultate po-
tentia cum ipsa vnione. Imò

T pro-

probabile est Christum non potuisse habere hanc potentiam tempore quidem antecedenti ad unionem. Spectat enim ad perfectionem filij Dei naturalis scire quod Deus numquam fuit paratus ad habendum illud pro inimico.

130 Hæc impeccabilitas Christi difficilè componitur cum eius libertate in obseruatione mandatorum, ac proinde cum merito obedientiæ. Plures explicationes ab authoribus excogitatae refelluntur ex eo, quod non saluent meritum in ipsa obedientia, sed in circumstantijs non imperatis, quarum executio proinde ad obedientiam non pertinebat.

131 Dixerunt aliqui Christum obediuisse liberè, quia pote

rat

rat petere dispensationē quā
se impetraturum sciebat. Id
tamen habet vnicam, sed gra-
uem difficultatem, quoniam
Christo non fuit mandata
mors quomodocumque; sed
mors iuxta officiū & nomen
Saluatoris illi datum à Deo,
hoc est mors in redemptionē
generis humani, ergo mors
meritoria. Sed hæc per te,
quatenus meritoria, includit
nō petitionē dispensationis. Er-
gò ipsa nō petitio dispensatio-
nis fuit illi mandata & per
consequens fuit illi non libera.
Respondent fuisse illi præcep-
tum disiunctiue, vt vel more-
retur, vel peeteret licentiam
non moriendi. At si hoc est,
aqualiter obediisset per vtrā-
libet partem disiuncti: Et sic

T

2

non

nō debemus admirari eius obediētiā per quā fuit obediens *vsq.* ad mortē, mortē autem crucis. quē enim fuisset obediens sine morte, & sine crucē. Item cōtra est, quia bene quidem saluatur per hoc quomodo Christo fuerit liberū mori non autem quomodo fuerit ei liberū nō obedire. Et tamen eius obedientia, vt obedientia, debuit esse libera, & meritoria, vt saluentur locutiones Scripturæ.

132 Alij dixerunt fuisse Christo iniunctum disiunctiue vt vel moreretur, vel non redimeret genus humanū. Sed contra est primo quia nouum est apud PP. & Schol. nō fuisse determinatē mādata Christo redēptionē hominū. Secūdo quia non potest fieri tale man-

mandatum disiunctiuū quod sub altera parte disiuncti includat aliquid physice necessariū illi, cui mandatur; ex. g. non potest mihi fieri mandatum, vt vel peragam opera iniuncta, vel non lucrer indulgentias: non enim est in mea potestate lucrari indulgentias sine illis, sed Christus si voluisset redimere genus humanum sine morte, per te, peccasset, atq. adeo non redemisset, ergo hoc ipso non potuit ei iniungi vt non redimeret sine morte.

133 Tertio cōtra est, quoniā omne exercitium necessariū voluntatis est in priori natura, quā exercitium liberum ex doctrina Sancti Thomæ satis communiter recepta; nā ob.

iectū exercitij necessarii prius,
& validiūs trahit volūtatem,
quam obiectū exercitij liberi.
Et ideo actus inefficaces ne-
cessarii sunt gratia Dei præ-
ueniens, & disponunt in actu
primo ad volitiones liberas.
Sed hoc obiectum quod est,
velle adimplere hoc disjunctum
erat obiectum necessario vo-
libile respectu Christi, ergo
Christus in priori natura ad
liberam electionem huius vel
alterius membri habuit hunc
actum: hoc autem actu sup-
posito, illa electio subsequens
non habuisset meritū, & lau-
dabilitatem obedientiæ, quia
per illam Christus non decre-
uisset obedire vt sic, sed, sup-
posita iam volūtate obedien-
di, eligere potius, hanc partem,
quàm.

quàm aliam; quod, vti non
erat ei præceptum, ita non
addebat nouam obedientiæ
laudabilitatem.

134 Probabilius ergo est
Christo non fuisse iniunctam
mortem per tale mandatum,
quod redderet ei illicitum ob-
iectum oppositum. Per hoc
enim vnicè saluatur quomo-
do exercuerit obedientiam li-
beram, & per cōsequens quo-
modo in ipsa obedientia for-
maliter meruerit. Et quamuis
Christus teneretur lege natu-
rali, de qua videtur recurrere
eadem difficultas; tamen in
ipsa lege naturali sufficit in-
uenire impossibilitatem phy-
sicā respectu Christi, cui prop-
ter vnionem hypostaticā in-
honestas operationum oppo-

sitarum legi naturali, quam
alioquin potuisset facere, red-
diderit illi impossibiles tales
operationes. Sed non est ne-
cesse ut meruerit formaliter
per obedientiam talis legis: sicut
est necesse ut meruerit per
obseruantiam mandati dei
quo disputamus, ut pote, quod
fuit impositum illi tanquam
materia meriti. Et confirma-
tur, quia caritas est plenitudo
legis; & tamen per actum cari-
tatis ut sic quatenus est pleni-
tudo legis continens in voto om-
nem obseruantiam legis, Chri-
stus non meruit ut pote per
actum necessario conexum cum vi-
sione beatifica; licet meruerit
per eandem quatenus exten-
debatur ad opera superroga-
tionis ut diximus. Ergo non
mer-

De Incar. &c. Cap. VIII. 441
meruit per impletionem legis
obligantis, vt sic.

135 Lex ergo naturalis
fuit imposita Christo, non ad
hoc vt Christus per eius ob-
seruantiam mereretur, sed ne
alioquin Christo essent licitæ
actiones, quæ sunt intrinsecè
malæ. At mandatum positi-
uum fuit ordinatum ad dan-
dam illi materiam laudabilis
obedientiæ circa obiectũ mo-
lestum. Ergo non debuit esse
rigorosũ atq. ad eò necessitans
Christum; & auferens illi om-
nem libertatem & laudem in
executione illius; quia hoc fuisset
cõtra finem talis mandati.

136 Et sanè etiam lex na-
turalis nõ videtur eodem mo-
do imposita Christo ac nobis;
nec enim Deus intimauit Chri-

T s sto;

sto; *situ violaueris hanc legem,*
ego te auersabor, sicut intima-
uit nobis. Nempe, cum impli-
cet Deum exercere auersatio-
nem erga Christum; idem hoc
fuiſſet ac dicere: *situ violaueris*
hanc legem, producā chimeram.
Sed tantū fuit intimatum.
Christo, illas actiones ex gene-
re suo displicere Deo; & ex vi
huius cognitionis fuit redditū
Christo impossibile velle actio-
nes talis generis. Impossibili-
tas autem orta ex vi huius mo-
tūi cogniti, *quia hæc displicent*
superiori denominat omisso-
nem talium actionum *obediē-*
tiam; non tamen obedientiam
laudabilem; quis enim laudat
Christum ex eo quod non
blasphemauerit; sicut laudat
ex eo quod fuerit obediens vs-
que

que ad mortem ?

137 Igitur videtur pugna-
re cum perfectissima amicitia
præceptum eiusdem rationis,
ac illud, quod puris viatoribus
iniungitur, hoc enim præcep-
tum est comminatorium, &
mouet per modum timoris:
Timor autem, & minæ cum
perfectissima amicitia non
coniunguntur. Et hæc etiam
est ratio, cur non potest dari
pura creatura naturaliter im-
peccabilis; nam omnis crea-
tura est naturaliter serua Dei,
ac proinde talis, quæ debeat
Deū timere, & quā Deus pos-
sit mouere per præceptum cō-
minatorium.

138 Sine rigoroso tamen
præcepto saluatur perfectissi-
ma obedientia, vt constat ex

T 6 S:Th.

S. Thoma 2. 2. q. 104. art. 5.
ad 3. vbi distinguit vnam obe-
dientiam sufficientem ad sa-
lutem, per quam religiosi obe-
diunt in ijs, in quibus obedire
tenentur : aliam verò perti-
nentem ad cumulū perfectio-
nis, per quam obediūt in om-
nibus licitis . Et ratio est ipsa
honestas specialis obedientiæ,
quæ est *reuereri intellectum, &*
voluntatem Superioris, tanquam
regulam proprii iutellectus, &
voluntatis : hoc autem multò
perfectius fit, si conformemur
cum voluntate non im-
ponente necessitatem pecca-
ti ; præsertim si ex alio capite
ista voluntas appareat satis
efficax, vt infra explicabitur.
Saluatur quoq; ex hac doctri-
na quomodo fuerit impositū

Chri-

Christo aliquatenus præceptum, quamuis magis propriè vocari debeat *mandatum* vt loquuntur scripturæ; nã vt ait S. Thom. d. quæst. 104. art. 1. in corp. *mouere per rationem, & voluntatem est præcipere*, ergo ad præceptum saltem in aliqua cõgrua significatio-
ne non requiritur obligatio rigorosa, sed tantũ prædicta motio: & art. 2. ait *voluntas superioris quomodocunq; innotescat, est quoddam tacitum præceptum, & tantò videtur obedientia promptior, quantum expressum præceptum obediendo præuenit, voluntate tamen superioris intellecta*.
Vbi procul dubio loquitur de præcepto nondum obligante, quale ad perfectissimam obedientiã sufficere dicit art. 5. cit.

Neq;

139. Neque per hoc confundimus tale præceptū cum consilio. Consilium enim vel est voluntas Superioris manifestantis illam non qua superior est, sed perinde ac si effectus priuatus, vel certè est voluntas ex suo modo tendēdi tenuis, & parum efficax, dum scilicet superior non vult adhibere media efficaciora ad obtinendū id quod suadet. At quando aliquid proponitur à superiore quatenus superior est, & ita proponitur vt imponatur moralis necessitas subdito id exequendi, quamuis non ex motiuo timoris, sed amoris & honestatis, iam superior adhibet medium valde efficacius ad id obtinendum, quàm adhibeat erga subditos peccabiles, dum
il.

illis iniungit præceptum com-
minatorium: & ex alia parte
non potest adhibere medium
efficacius ad obtinendam a ta-
li subdito impeccabili non so-
lum actionem ipsam materia-
lem, sed illam vt laudabilem,
& meritoriã. Ergo si subditus
conformetur huic voluntati
superioris, habet perfectissimã
honestatem *obedientie*.

140 Quod si dicas: adhuc
magis meritorium est operari
ex voto, quam non ex voto,
quia votum aufert libertatem
licitam oppositi, ergo dum au-
ferimus Christo præceptum
reddens illicitum oppositum,
ūti que auferimus illi aliquod
fundamentum meriti. Respō-
detur, etiam magis meritorium
esse nobis operari ex fide ob-
scura,

scura, quam si haberemus cognitionem claram, & operari cum resistantia partis inferioris quàm sine illa; quæ tamen rationes meriti cum aliundè dicant imperfectionem, non fuerunt in Christo, sed abundè in eo compensabantur ex magnitudine caritatis &c. Ita etiam operari sine libertate licita ad oppositum, & ex timore indignationis diuinæ, est aliquod fundamentum meriti, & ideo reddit laudabiliore actionem factam ex voto, sed includit imperfectionem inconuenientem filio Dei naturali.

¶ 141 Ideò probabile est Christum & Beatos non habere necessitatem physicam (sed solum moralem) ad optimum cum indifferentia tantum ad

æqua.

æqualia . tum quia difficile
saluatur quomodo hæc ne-
cessitas in creatura compo-
natur cum aliquo merito:
tum quia certe imminueret
valde meritum atque adeo in
creaturis melius est eam non
habere, maximè quia redderet
eas incapaces mandati libere,
& cum merito obseruabilis;
quandoquidem mandatum
semper dicit essentialiter magis
placere id Superiori, quàm
oppositum. Quod si obijcias;
melius est esse incapacem, quàm
capacem imperfectionis mora-
lis. Respondeo *imperfectionem
moralem* posse accipi duplici-
ter. Primo propriè quatenus
impedit aliquem gradum cha-
ritatis habitualis, atque adeo
reddit subiectum minus ap-
tum ad suum vltimum finem,

in

in ordine ad quem desumitur
rei perfectio, vel imperfectio
Et in hoc sensu fateor bonam
esse incapacitatem imperfe-
ctionis moralis, quæ imperfe-
ctio in eo sensu non potest, ne
physicè quidem esse in Christo
& Beatis, ut potè non potenti-
bus iam crescere, vel decrese-
re in caritate, & in coniunctio-
ne cum ultimo fine. Secundo
imperfectio moralis potest acci-
pi minus propriè, quatenus si-
gnificat carentiam alicuius
melioris operationis possibili,
& in hac acceptione nego me-
liorem esse incapacitatè, quæ
capacitatem physicam imper-
fectionis moralis in ijs agen-
tibus quæ sunt capacia im-
perfectionis physicæ, &
non possunt habere perfe-
ctionem moralem infinitam
cuius-

cuiusmodi sunt omnia agentia creata; nam ex vna parte nihil maculatur anima ex eo, quod defectus illius vltioris perfectionis sit liber; quando illa vltior perfectio non est debita per vllam legem; ex alia parte melius est habere libertatem ad illum defectum perfectionis moralis possibilis ad hoc, vt detur capacitas ad perfectionem maiorē, & magis meritoriam, quæ resultat ex libera electione obiecti melioris, & ex actu obedientiæ liberæ. Quare in solo Deo bona est incapacitas prædictæ improprie imperfectionis moralis, vtpote qui aliunde est capax perfectionis infinitæ.

142 Quod si dicas, pertinet ad perfectissimā amicitiam

ea-

eadem velle, & eadem nolle
in omnibus, ac proinde in-
possibilem esse cum amicitia
perfecta indifferentiā ad nolē-
dum id quod placet magis al-
teri amico, hoc est Deo; res-
pōdemus, duplicem dari ami-
citiā; aliam quidem in actu
primo, aliam in actu secundo:
vtique ad hanc vltimam spe-
ctat placere amico perfectissi-
mē in omnibus, & hanc habēt
de facto (sed absque necessita-
te vt infra) erga Deum Beati
& Christus: ad illam primam
vero, quam illi habent neces-
sariō cū Deo (quippe antece-
denter ad omne præsens exer-
citium propriæ voluntatis) per-
tinet physica necessitas non-
displicendi, imo placendi
amico, non autem placendi

per-

perfectissimè in omnibus atq;
adeò habendi cū illo perfectis-
simā amicitia in actu secūdo,
sed tantū includit ad hoc vlti-
mū necessitatem moralem.

143 Et ratio est, quoniam
amicitia in actu primo quan-
tumuis perfecta, dicit duo.
Alterum est impossibilitas non
habendi mutuum amorem, &
concordiam in actu secundo:
alterum est inclinatio summa,
quæ haberi potest, ad amorem,
perfectissimum. Hic autem
amor perfectissimus resultat
ex eo, quod alter liberè velit
amico summè placere: ergo si
amicitia perfectissima in actu
primo inferret nō tantum mo-
ralē; sed physicam necessitatē
ad eligendū quod alteri sum-
mè placet in actu secūdo, utiq;
esset

esset radix minoris amoris
quàm fit is qui potest dari in-
ter eos, inter quos non interce-
dit hæc necessitas summa. Et
per consequens non esset per-
fectissima amicitia in actu pri-
mo, non enim esset composi-
bilis cum amicitia perfectissi-
ma in actu secundo.

CAPUT IX.

*De motivo quod habuit Deus ad
Incarnationem, ubi de ordine
diuinorum decretorum.*

144 **N**ON potuit Deus
vnicò decreto
executiuo vello simul & per-
missionē peccati, & Incarnatio-
nem in remediū ipsius. Nullū
enim decretum Dei potest esse
tale vt habeat à priori essentia-
lem connexionem cum pec-
cato